

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- K 31. 12. 2023 žilo na území Libereckého kraje celkem 450 728 obyvatel, z toho 51,0 % žen.
- Ve městech žilo 76,8 % krajské populace.
- Nárůst počtu obyvatel kraje v roce 2023 ve výši 1 551 osob (+0,3 %) ovlivnilo kladné saldo stěhováním, saldo přirozené měny bylo záporné.
- Během roku 2023 se v kraji živě narodilo 3 549 dětí, meziročně o 9,5 % méně. Porodnost v kraji v posledních šesti letech klesá každoročně. Počet živě narozených v přepočtu na 1 000 obyvatel (7,9 ‰) je mezi kraji 3. nejnižší. Většina dětí se narodila mimo manželství (52,5 %). Prvorodičkám bylo v průměru 28,8 let.
- V roce 2023 v kraji zemřelo 4 735 osob (meziročně o 5,5 % méně) a přirozenou měnou tak kraj ztratil 1 186 obyvatel. Nejčastější příčinou úmrtí zůstávají nemoci oběhové soustavy, relativní podíl úmrtí v souvislosti s touto příčinou však dlouhodobě klesá. Druhou nejčastější příčinou úmrtí jsou novotvary. Covid-19 již v roce 2023 nelze považovat za významnou příčinu úmrtí.
- Stěhováním v roce 2023 kraj získal 2 737 obyvatel – saldo zahraniční migrace bylo kladné (3 066 osob), saldo vnitřní migrace dosáhlo záporné hodnoty (-329 osob). V případě zahraniční migrace tvořily většinu osoby s ukrajinským státním občanstvím.
- V roce 2023 bylo v kraji uzavřeno 1 939 manželství, meziročně o 14,1 % méně. Průměrný věk při prvním sňatku činil u nevěst 31,6 let, u ženichů 34,3 let.
- Počet rozvodů v roce 2023 meziročně vzrostl o 7,7 % na 890 rozvodů. Průměrný věk při prvním rozvodu dosáhl u žen 42,1 let a u mužů 44,5 let.
- Potratem bylo v roce 2023 ukončeno 1 289 těhotenství, meziročně o 4,4 % méně. Z více než 65 % se jednalo o umělá přerušování těhotenství. V přepočtu na 1 000 obyvatel byl počet potratů (2,9 ‰) v našem kraji 2. nejvyšší.
- Naděje dožití v případě mužů narozených v kraji v roce 2023 činí 76,19 let, pravděpodobná délka života u žen je 82,29 let.
- Obyvatelům Libereckého kraje bylo v průměru 42,9 let, meziročně o 0,3 roku více. Mezi kraji je to 4. nejnižší průměrný věk. Průměrný věk žen činil 44,2 let, průměrný věk mužů pak 41,4 let.
- Hodnota indexu stáří dosáhla 131,3 seniorů na 100 dětí do 14 let, index ekonomické závislosti činil 73,4 osob do 19 let a nad 65 let na 100 osob ve věku 20–64 let.
- K 31. 12. 2023 žilo na území kraje 40 227 cizinců, tj. 8,9 % populace kraje. Meziročně se počet cizinců v regionu snížil o 5,6 %. Největší část cizinců tvořily osoby s ukrajinským státním občanstvím (58,7 %).

Sociální vývoj

- Pracovní sílu v kraji v roce 2023 tvořilo 207,6 tis. osob, tj. 57,3 % populace ve věku 15 a více let.
- Většinu pracovní síly představovali zaměstnaní (96,7 %, tj. 200,7 tis. osob). Téměř 36 % zaměstnaných pracovalo ve zpracovatelském průmyslu. Druhé a další zaměstnání mělo v kraji 5 tis. zaměstnaných, meziročně o 20,2 % více.

- Míra zaměstnanosti (podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších) činila 55,3 %, tj. mezi kraji 2. nejnižší hodnota. Míra ekonomické aktivity (podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na 15leté a starší populaci) dosáhla 57,3 %, tj. nejnižší hodnota mezi kraji.
- Počet nezaměstnaných dosáhl 6,9 tis. osob, z toho 50,4 % představovaly ženy. Obecná míra nezaměstnanosti v roce 2023 činila 3,3 %, meziročně o 1,4 p. b. více. Mezi kraji je to 4. nejvyšší hodnota.
- K 31. 12. 2023 bylo v kraji zaměstnáno 27 947 cizinců – 89,7 % cizinců bylo evidováno na úřadech práce, 10,3 % cizinců podnikalo na základě živnostenského oprávnění.
- Úřady práce k 31. 12. 2023 v kraji registrovaly 12 485 uchazečů o zaměstnání, meziročně o 1,9 % více. Podporu v nezaměstnanosti pobíralo 32,4 % žadatelů. Více než čtvrtina uchazečů byla v evidenci dlouhodobě.
- Podíl nezaměstnaných ke konci roku 2023 dosáhl 3,93 %, meziročně o 0,04 p. b. méně.
- V kraji bylo ke konci roku 2023 k dispozici 6 270 volných pracovních míst, meziročně o jednu pětinu méně. Na jedno volné pracovní místo připadalo 1,99 uchazeče.
- Průměrné čisté peněžní příjmy domácností v kraji v roce 2022 činily 242 829 Kč (meziročně o 6,6 % více) a byly mezi ostatními regiony 4. nejnižší.
- Průměrné měsíční náklady na bydlení domácnosti v kraji v roce 2023 dosáhly 8 736 Kč (o 22,9 % více než v roce 2022), tj. 18,2 % čistých peněžních příjmů. Náklady na bydlení v regionu jsou 2. nejvyšší.
- Průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2023 v kraji činila 39 039 Kč, meziročně nominálně o 8,3 % více, reálně však o 2,2 % méně.
- Průměrná hrubá měsíční mzda získaná v rámci strukturálního šetření mezd v roce 2023 dosáhla 42 029 Kč, medián mezd činil 38 096 Kč.
- Měsíční náklady práce na jednoho zaměstnance v kraji v roce 2023 představovala částka 50 085 Kč, tj. o 5 469 Kč méně než činí celorepublikový průměr.
- Ve školním roce 2023/2024 bylo v kraji evidováno 234 mateřských, 202 základních, 48 středních a 5 vyšších odborných škol. Meziročně méně dětí a studentů vykázaly mateřské, základní a vyšší odborné školy, počet středoškoláků byl proti roku 2022/2023 vyšší.
- Trvalé bydliště v kraji v roce 2023 mělo 9 341 studentů veřejných a soukromých škol v ČR. Podle místa studia se nejvíce studentů z našeho kraje vzdělávalo na vysokých školách v hlavním městě Praze a v Liberci.
- Na 7 fakultách Technické univerzity v Liberci v roce 2023 studovalo bez ohledu na místo bydliště 6 278 studentů, meziročně o 138 studentů více.
- Ve zdravotnických zařízeních kraje v roce 2022 působilo 1 888 lékařů (přepočtené počty), z toho 13,6 % představovali zubní lékaři.
- V kraji v roce 2022 fungovalo 190 samostatných ordinací praktických lékařů pro dospělé, 70 ordinací praktického lékaře pro děti a dorost a 204 ordinací stomatologů. Počty ordinací v kraji obecně klesají; počet ordinací stomatologů byl pak v roce 2022 nejnižší od 90. let minulého století.
- Na dávkách nemocenského pojištění bylo v roce 2023 v kraji vyplaceno 1 551 274 tis. Kč (meziročně o 4,6 % méně), největší část tvořilo nemocenské (73,4 %).

- V roce 2023 bylo v kraji vyplaceno 488,1 tis. dávek státní sociální podpory, z toho 26,6 % představoval rodičovský příspěvek. V přepočtu na 1 obyvatele činily výdaje dávek státní sociální podpory 5 742 Kč.
- V kraji bylo v roce 2023 k dispozici 21 domovů pro seniory, 23 domovů se zvláštním režimem a 10 domovů pro osoby se zdravotním postižením. Držitelem průkazu se zdravotním postižením bylo 17 987 osob.
- Ke konci roku bylo v kraji evidováno 121 293 příjemců důchodů, nejpočetnější skupinou byli příjemci starobních důchodů (včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým), když tvořili 82,2 % všech příjemců penzí.
- Předčasný důchod v roce 2023 pobíralo 30,3 % starobních důchodců.
- Průměrný měsíční starobní důchod sólo (bez souběhu s vdovským a vdoveckým) v roce 2023 činil 20 076 Kč, meziročně o 12,3 % více.
- V roce 2023 bylo v kraji registrováno 7 705 trestných činů, v přepočtu na 1 000 obyvatel 17,1 trestných činů (4. nejvyšší hodnota mezi kraji). Objasněno bylo 3 699 skutků.
- Na území kraje bylo v roce 2023 šetřeno 5 292 dopravních nehod, v přepočtu na 1 000 obyvatel 11,7 nehod, tj. nejvíce mezi kraji. V posledních několika letech nehodovost narůstá.
- Na území kraje v roce 2023 vzniklo 810 požárů, které způsobily přímou škodu v hodnotě 310,9 mil. Kč, tj. 383,8 tis. Kč na 1 požár. Včasným zásahem byly uchráněny hodnoty v částce 926,2 mil. Kč.

Ekonomický vývoj

- Hrubý domácí produkt v roce 2022 činil 202,6 mld. Kč, tj. meziročně nominálně vzrostl o 8,8 %, reálný růst dosáhl 1,6 %. V přepočtu na 1 obyvatele připadlo 457 749 Kč HDP, 3. nejnižší hodnota mezi kraji.
- Hrubá přidaná hodnota dosáhla 183,8 mld. Kč, meziročně o 8,6 % více. V krajské struktuře hrubé přidané hodnoty dlouhodobě převažuje sekundární sektor.
- Investice vyjádřené tvorbou hrubého fixního kapitálu dosáhly v kraji 47,1 mld. Kč, v přepočtu na 1 obyvatele 106 473 Kč, tj. mezi kraji 2. nejvyšší hodnota.
- V oblasti výzkumu a vývoje v roce 2022 v kraji pracovalo 2 228 osob (přepočteno na plnou pracovní dobu), ve 48,6 % se jednalo o výzkumné pracovníky. Objem výdajů určených na výzkum a vývoj se meziročně zvýšil o 4,5 % na 3 635,0 mil. Kč, tato částka představovala 1,8 % regionálního HDP.
- Vybavenost domácností informačními technologiemi se v našem kraji obecně pohybuje pod republikovými průměry.
- V našem kraji bylo v roce 2023 registrováno 105 303 ekonomických subjektů, u 56,9 % byla zjištěna aktivita. Ve struktuře ekonomických subjektů převažovaly fyzické osoby (76,2 %), v rámci nich pak živnostníci (91,6 % fyzických osob). Do skupiny právnických osob patřilo 25 058 subjektů, z toho téměř 58 % tvořily obchodní společnosti.
- V kraji bylo k 31. 5. 2023 obhospodařováno 99 013 ha zemědělské půdy, meziročně o 1,9 % méně. Největší část této výměry představovaly trvalé travní porosty (60,3 %), orná půda tvořila 38,4 %. Ladem bylo ponecháno 1 989 ha půdy, 4,3krát více než v roce 2022.
- Podle soupisu k 31. 5. 2023 bylo v kraji k dispozici 36 057 ha osevní plochy, její výměra se od roku 2017 pravidelně snižuje. Více než polovina uvedené plochy byla oseta obilovinami, nejčastěji pšenicí.
- V roce 2023 proti roku 2022 zemědělci v kraji sklídili více pšenice, žita, řepky a trvalých travních porostů.

- V kraji bylo ke konci roku 2023 chováno 47 627 kusů skotu, 17 644 kusů prasat a 75 095 kusů drůbeže. Meziročně se zvýšily pouze stavy drůbeže.
- Lesní pozemky se v roce 2023 rozkládaly na rozloze 141 574 ha; lesní porosty jsou nejčastěji tvořeny jehličnany; při zalesňování jsou však v posledních letech používány především listnaté dřeviny.
- V roce 2023 bylo v kraji vytěženo 785,3 tis. m³ dřeva, o 17,4 % méně než v roce 2022; z téměř 90 % se jednalo o jehličnaté dřeviny.
- V Libereckém kraji mělo sídlo 109 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci, které zaměstnávaly 43 203 osob. Průměrná mzda v těchto podnicích dosáhla 43 120 Kč (meziročně o 8,0 % více). Jejich tržby činily 202 439 mil. Kč (běžné ceny) a meziročně vzrostly o 8,3 %.
- V roce 2023 se v kraji spotřebovalo 2 401,0 GWh elektřiny netto, meziročně o 2,8 % méně. Domácnosti se na uvedené spotřebě podílely z 30,6 %, jejich spotřeba meziročně poklesla o 4,0 %.
- Spotřeba zemního plynu v roce 2023 v kraji dosáhla 258,0 mil. m³, meziročně o 11,2 % méně a nejméně od roku 2004. Domácnosti odebraly 24,7 % uvedeného objemu, jejich spotřeba meziročně poklesla o 11,6 %.
- V roce 2023 v kraji sídlilo 11 středních a velkých stavebních podniků, které zaměstnávaly 1 474 osob. Průměrná hrubá měsíční mzda těchto zaměstnanců činila 45 601 Kč. Základní stavební výroba dosáhla objemu 3 849 mil. Kč, meziročně o 2,8 % více.
- V kraji bylo v roce 2023 vydáno 3 521 stavebních povolení, o 11,8 % méně než v roce 2022. Orientační hodnota stavebních povolení se zvýšila o 50,3 % na 20 843 mil. Kč; na 1 stavební povolení v průměru připadlo 5 920 tis. Kč.
- V průběhu roku 2023 byla zahájena výstavba 1 217 bytů (meziročně -15,7 %), dokončeno bylo 1 186 bytů (meziročně +13,4 %). V přepočtu na 1 000 obyvatel bylo v kraji dokončeno 2,63 bytů, nejvíce v obci Vítkovice (93,41 bytů).
- Ceny rodinných domů se v kraji v roce 2023 meziročně zvýšily o 2,9 %, byty byly dražší o 22,3 %.
- Ubytovací služby v kraji v roce 2023 nabízelo 949 hromadných ubytovacích zařízení (meziročně o 43 subjektů méně), návštěvnost těchto zařízení se naopak zvýšila, a to o 3,7 % na 1 154 930 hostů.

Životní prostředí

- Zemědělská půda představovala 139 243 ha, z toho 43,9 % tvoří půda orná; její výměra se dlouhodobě snižuje, a to ve prospěch trvalých travních porostů.
- Na 35,2 % území kraje se rozprostírají chráněná území.
- V režimu ekologického zemědělství bylo obhospodařováno 35 775 ha půdy.
- V roce 2023 zaplatili spotřebitelé v kraji za 1 m³ vody (bez DPH) 59,00 Kč (meziročně +7,70 Kč, 3. nejvyšší částka mezi kraji), za stočné jim bylo účtováno 54,50 Kč za 1 m³ (meziročně +12,6 %, 2. nejvyšší částka).
- V roce 2022 bylo v regionu vyprodukováno 209 272 tun komunálního odpadu, tj. 468 kg na 1 obyvatele, což mezi kraji znamená 3. nejnižší hodnotu.
- V souvislosti s ochranou životního prostředí vynaložili investoři se sídlem v kraji v roce 2023 celkem 4 735,2 mil. Kč, tj. meziročně o 2,2 % více.